

Adresse Fossveien 24
0551 Oslo
Norge

Telefon (+47) 22 99 55 00

Post Postboks 6853
St. Olavs plass
N-0130

Faktura Postboks 386
Alnabru
0614 Oslo

Org.no. 977027233
Giro 8276 0100265

Christoffer Danielsson

-skreven mellan mörker och ljus, innanför och utan tid

MFA
Kunstakademiet 2018

KHIODA
Kunsthøgskolen i Oslo,
Digitalt Arkiv

www.khioda.no
khioda@khio.no

Publikasjoner som arkiveres/publiseres i KHIODA reguleres av Lov om opphavsrett til åndsverk.

Opphavsmannen beholder opphavsretten til materialet i KHIODA, men gir brukerne tillatelse til å sitere fra verket, samt videreformidle det til andre, i henhold til åndsverkslovens regler. En forutsetning er at navn på utgiver og opphavsmann angis.

Kommersiell bruk av verket er ikke tillatt uten etter skriftlig avtale med opphavsmannen.

- skriven mellan mörker och ljus, innanför och utan tid

Christoffer Danielsson
mastertese Kunstakademiet i Oslo

tvåusen femhundra
tänder eld och stormar ut genom gommen
rullar tungan
allt ska luftas
bråkar som i en skilsmässa
om modersmålet och spannmålet
vi pratar om språket
kantig och rund sten
under och över
El Gato Negro

som om tvåusen femhundra inte går att dela på fyra
skriker galen man på gatan
han är galen för att han skriker offentligt
märker honom och samtidigt faller
inomhus och ligger stilla
i trottoarkaféstaden bortom barackstaden
inte en stad att vara ensam i
eller det som alla vet
livets mening¹

sticker ut näsan
här stinker språkets otillräcklighet
liksom vad vill vi säga när vi kan säga vad som helst men ändå inte tycks kunna säga det²
är det konsekvenser av kombinationerna
rik och fattig
fulla och tomma munnar
tappat ordet
tillit till det vi inte vet blir inte bara nödvändigt
det blir oundvikligt
kontexten som håller så att säga
vår medsättning
samt det är viktigt att inte tappa uppmärksamheten blir utmaningen
senare sköljer vi vatten över ansiktet
kvittar oss dagens Kalypso:
vår artificiella realitet

någon form av verklighet med förstärkta perspektiv bland spegelvärldar

bild vid bild vid bild³

svårigheter att hålla oss till den egentliga frågan

och som efterdyningar långsamt låter,

dånar vi-hoppar-över-etiken-samtalet-på-tiggarnas-uteplats

som fragment

minnen skrittar och pretenderar mot mening

(surrealisternas automatiska pennor blåste bort tidens rationalitet

skriver jag som i förhör

med orkanstyrka

— för min skalle och verkligen i skymundan)

bara en ny form av motstånd i sin tid

kunde tänkas i deras specifika sammanhang och

aktuellt nu

eftersom och

eller hur, för det är svårt att misstolka ett demonstrationståg som tatueringar jag var här

minnet offentligt och som för mig, jaget, ja nu skriver jag

beprövad metod för att känna delaktighet

alltså inte bara för att bygga opinionens identitet och att visa solidaritet (för något vad?)

och producera bilder. Det är också exempel på situationer som oftast berättas om strax

efteråt, efter handen och stenen och beskrivs som helt plöstliga från ingenstans-händelser

och ovanifrån är det ju bara myller, koreografier av missnöjets urartade anvisningar som

via den demokratiska lagen upprätthåller det vi kallar för representation, parlamentarism

eller presidentialism kanske valfriheten, jag vet inte längre

det viktiga i detta tjtande om ovannämnda situationer

som tvingar oss ställa den egentliga frågan;

inte vem är jag

utan vad gör jag

med min kropp och mitt huvud i relationen av splitter:

kropp i grop vid kroppar utan munnar

På en annan gata i en annan mening från oktober 2017 står den andre och håller minnet i sina händer, inplastad Gaddafi i plakat-format och jag förstod efteråt att det var Beduinsonens minnesdag. En regntät folksamling i Paris tänker jag och letar sedan fram bilden som sex år tidigare fick symbolisera «frihet» ögonblicket efter den återtogs. Jag blev överraskad av hur den döde hyllades på öppen gata eftersom det krockade med perspektivet jag matats med, men det intresserade mig. Någon form av närhetsprincip gällde verkligen här och jag påverkades av den och i en situation som denna blir det ohanterligt att balansera sin egen praxis med oceanen av polemik, allt binder sig liksom samman.⁴

Senare visade det sig att rebellen på sina vänners axlar var 17 år när bilden togs och hade av ren slump hittat guld pistolen liggandes på marken i närheten av platsen Gaddafi greps, i ett vattenavledande cementrör under vägen mellan Sirte och Misrata. Andra källor hävdar dock att vapnet handgripligen togs från Gaddafi och givetvis är händelser som denna omöjligt att veta om. Glappet mellan det medierade och vad som manifesteras i kroppen tycks alltid vara för stort och jag tänker att kärnan i min aktivitet rotar sig här, nödvändigtvis inte som producent av konst utan snarare genom konsumtionen av att utsätta sig för fysisk närvaro för att på så vis förstå eller missförstå och att upp-leva sammanhang, så som poeten Shadi Angelina Bazeghi skriver, *kanske är det i frånvaron av ett sammanhang som sammanhanget ska sökas*.⁵

Denna spårning medför givetvis grundläggande frågeställningar om innebörden av att vara konstnär, speciellt i relation till sammanslagningen av vardagen och konstnärlig praxis, eller kapaciteten till konstnärlig produktion om så vill. Upplevelsen av intersubjektiviteten sträcker sig idag via informationsflödet också bortom bara kroppar och inkluderar även de bakomliggande strukturerna och finansiella nätverken som möjliggör våra sammanhang från första början, och avslöjar därigenom även i stor grad konsekvenserna av agerandet innanför sammanhangen vilket sedan beroende på vilken person man väljer att vara, låter sig påverkas. När jag sedan blandar denna tankegång med ett utilitaristisk rättviseperspektiv och klasstillhörighet à la skandinavisk socialdemokrati skapas givetvis kollisioner i mitt eget arbete, konstverk kommer därför i vågor mellan mina interna slag om meningsfullhet och är ofta svårbegripliga för mig själv om var, när och hur de börjar och slutar, de är snarare likt detta resonemang, konceptuella tankespår relaterade till ett specifikt ramverk eller plats.

Rupture (Omonia), 2011

I år 2012 påbörjade jag ett projekt som jag fortfarande inte slutfört. Utgångspunkten relaterade till Deichmanske bibliotek i Oslo och bombningen den 22 juli 2011. Frågan som vi konstnärer ställdes inför indirekt var att undersöka konstens eventuella funktion i relation till trauma. Jag valde att hålla distansen eftersom jag kände absolut ingen äganderätt till

det enormt komplexa ämnet och gömde mig bakom en mer poetisk tillnärmning, jag försökte istället använda mig av rummets utsikt och genom fönstret spela in ett 24 timmar långt videoverk. Byggnaden bredvid, fasaden och urverket som satt där och dess specificitet i det att den saknade visare utgjorde tillsammans med ljusets och tidens långsamma förändringar en tillräckligt god komposition för min film, det stimulerade mig även intellektuellt som god student. Tankegångar om en voiceover fanns också närvarande men jag lyckades aldrig formulera en text som passade, jag lyckades alltså inte få fram min röst så att säga, eller visste inte vad som fanns att säga som redan inte blivit sagt. Det är ju ett sår som för drabbade aldrig någonsin kommer att läka oavsett vad någon säger tänkte jag.

Innan utställningen hade vi seminarier och regelbundna möten på skolan, en filosof kom och pratade om ondskap och jag läste Hannah Arendt. Kursen avslutades tillslut med en resa till Ramallah och i efterhand visste jag att det var därför jag valt att delta från första början. Väl där, om någonstans, har jag aldrig känt mig mer trygg i min medvetenhet om min egen identitet som skandinavisk, en säregen form av inofficiell diplomatisk immunitet byggd enbart på personliga fördomar. Det är en speciell känsla att bära, inte i egenskap av högmod men att genom statistik veta att mitt liv är just där i stunden mer aktat än majoriteten av människorna omkring bara på grund av min födelseplats och det är på något vis denna orättvisa som alltid tynger samvetet när jag kritiskt söker efter mitt förhållningsätt att produktivt arbeta med konst. Det är inte att jag eftersöker skyggglappar eller tränar aspektblindhet utan mer min agentur i samhället och det är egentligen därför jag kan återblicka på utställningen på Deichmanske och beskriva min arbetsmetod som respektfull men aningen försiktig. Jag vill dock inte tillskriva detta som ett konstfältets stora problem (problem i den bemärkelsen att det hypotetiskt kan finnas lösningar som förändrar situationen) utan snarare som ett skeende i samklang med samhällets individualisering i stort.⁶ Något i stil med globaliseringens sammankopplande karaktär i kombination med vårt hyperkapitalistiska samhälle fungerar likt harlim och förtunningsmedel på samma gång, över världens stater, institutioner och individer och på så vis utarmar dess makt till den grad att de ensamt inte förmår att förändra världen. Detta smittar givetvis även av sig på konstnären och konstens agentur och skapar känslor av vanmakt. Jag vill heller inte framstå som naiv men jag tror maktutövningen måste börja inifrån, medvetet från ens eget universum och därefter sprida sig utåt mot världen. Om det uttrycket tar form som oljefärg på duk eller som plakat i någons händer blir sekundärt, bara det sker i samförstånd med sin egen position som agent i sammanhanget.

så tillbaka till rum
där siffrornas makt förblir en nolla
jag funderar över fantasi
meningen står ju precis *här*
oscillerar som återkommande fråga
och hur argumentationen om detta mänskligt relationella
till allt och alla
ibland också används som en ursäkt
för att inte se eller att inte höra
utanför det politiskt korrekta
och kanske är det bara vanlig rädsla
att inte göra sig tydligt förstådd
eller kan även detta
uppfattas som en form av motstånd
eftersom tolkningsutrymme kräver en viss plats
som ett resultat av totalitära system, efterkrigstid
och långsam utmärglad demokratiseringsprocess
som säger
skriv inte mig på näsan

10 december 1979 håller nobelpristagaren i litteratur Odysseus Elytis tal i Stockholm
han svarar på Hölderlin's fråga.⁷

Wozu Dichter in dürftiger Zeit?

- För människan, har tiden alltid varit mager, tyvärr

Elytis språk lyfter ljuset, han kommer med solens perspektiv. Han argumenterar för
transparens och klarsynthet och menar att det faller sig naturligt att vi går vilse i
dunkelheten. Han förespråkar skönheten som det gudomliga. Han skriver om människans
kapacitet till det imaginära, att vi genom historien gång på gång får förklarat för oss att det
är på insidan av vår värld som nästa värld befinner sig och det är bara vår egen oförmåga
som gör den oss ovärdig. Den grekiske poeten proklamerer inte ett abstrakt tänkande,
bara en nykter blick för att återupptäcka den redan existerande skönhet som finns
inneboende runtomkring oss. Jag funderar och följande mening kommer till mig;

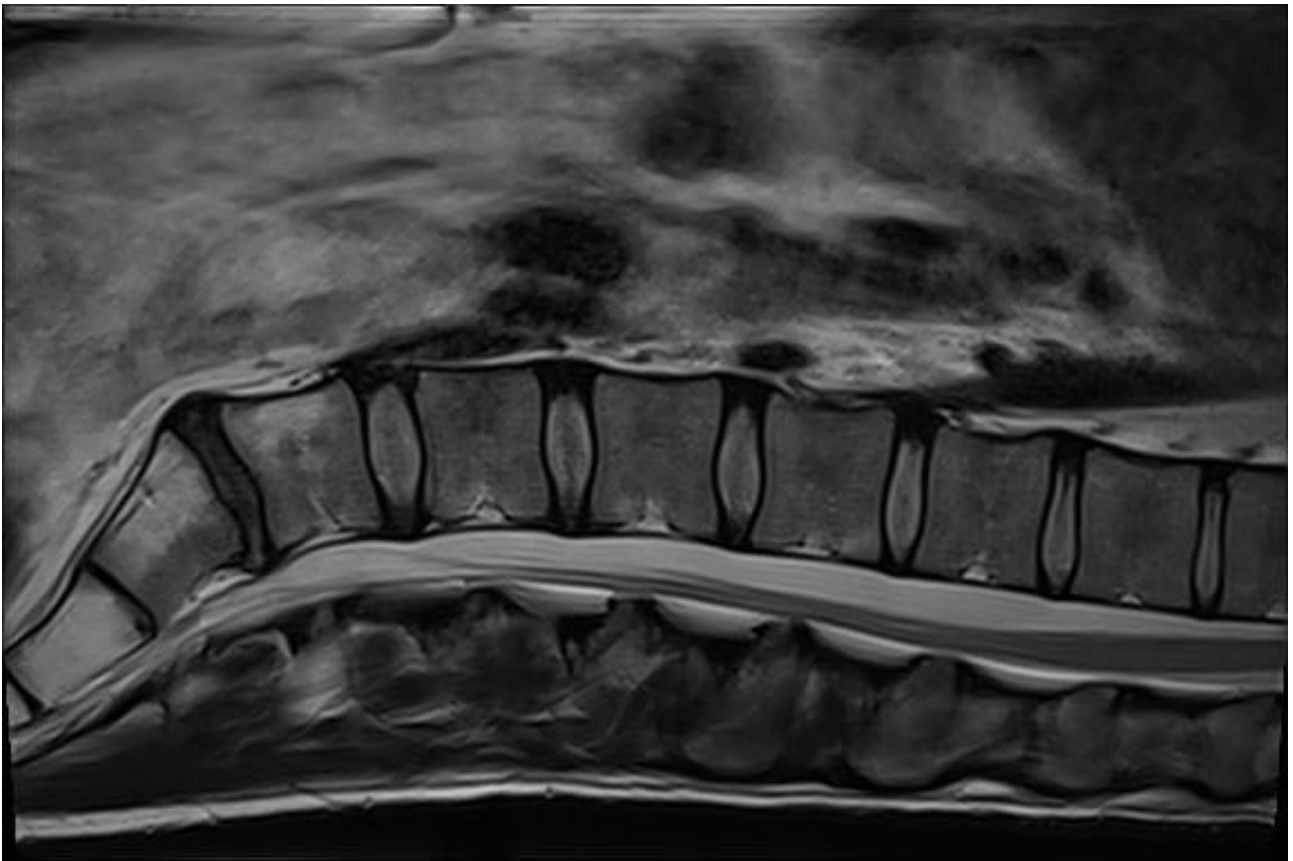
vi lever mer när vi drömmer och vi drömmer för att vi inte kan se, och så tänker jag att Elytis bär en optimism och romantik för människans utsikter bortom eller högre upp än debatter om patriarkat och privilegium. Jag kanske är orättvis och Elytis hade nog sagt att jag lider av medvetenhetens hybris. Vidare rör jag mig åt vad som för mig framstår som en motpol till denna ljusets talare, mot den fransk-martinikanske poeten, filosofen och litteraturkritikern Édouard Glissant som hävdar viktigheten och potentialen i det opaka tänkandet.⁸ Han förankrar direkt sin poesi och filosofi biografiskt, såsom Elytis ord strålar av sol varnar Glissant för den självupplevda kolonialhistoriens imperialism och tendens mot enhetligt tänkande. Han skriver rörelsens och det arkipelagiska perspektivet och om hur gränser bör ses som passager och mötesplatser istället för murar som håller oss isär. Samtidigt pekar Glissant på vikten av det ogenomskinliga som berättigad egenskap för att undslippa att bli gripen av kolonialismens, kapitalismens och imperialismens inre logik, han bekräftar därmed det obegripliga som en emancipatorisk kvalité. Jag håller med, det som inte förstås är svårare att kontrollera och då också svårare att profitera på, en modell spännande att applicera på samtidskonstens för mig ofta cyniska arrangemang. Det är heller inte så att Glissant's filosofi föreslår en heretisk samhällsordning, jag ser det snarare som trådar flytandes på ett öppet hav och i denna bild ingår också sorgens berättelser men även glädjens och framtidens möten, den är full av liv.

Konstverket jag påbörjade i relation till Deichmanske bibliotek återupptogs i och med en utlysning om offentliga verk för Oslo's stadsrum. Jag gav det en arbetstitel som en vinkning till en av Jenny Holzer's alla truismer *It is heroic to try to stop time*. Jag hade fortsatt mitt samtal med ägaren till huset där urverket var fastmonterat, fick ta del av historiskt material om byggnaden och även information om hur hans familjeföretag tvingats ändra inriktning på grund av frammarschen av ny teknologi. Ursprungligen fungerade huset som bokbinderi och var tydligen under nazisternas ockupation en plats där propaganda trycktes, det ryktades även om att byggnadens centrala läge gjorde den lämpad som vapenlager, på Grubbegata 14. Fakta som säkert fungerar för ett kritiskt konstverk tänkte jag. Vid mötet ställde jag frågan om varför urverket saknade sina tidvisare, eller händer som jag ibland brukar kalla dem, eftersom jag hade initialt antagit att de gick sönder i följd av explosionen 22 juli, ett halvt stenkast därifrån. Jag minns att denna första tanke fungerade som en poetisk licens för min idé om ett videoverk, jag beskrev det också som om urtavlan i sig, med sitt absoluta center nominerades som ett ögonvittne till meningslösa händelser, precis såsom poeten Jasim Mohamed⁹ beskriver sin upplevelse på Samos när mänskligheten ännu en gång svek sig själv. Visarna hade brustit

i en fasadrenovering och ingen hade brytt sig om att reparera dem då offentliga urverk, liksom människor, går ur tiden. Mötet avslutades med överenskommelsen att om jag var intresserad att återkomma för att från insidan demontera urverkets motor för att på egen hand försöka reparera den var jag välkommen.

Eftersom motorns drivaxel länkade samman byggnadens inre rum med stadens egentliga enda rum fylldes som alltid vid tomrum som uppstår detta nya rum med luft, det var en vardaglig uppenbarelse och fysisk manifestation om hur andning fungerar som bara gjorde mening där och då. Jag tänkte givetvis på Gordon Matta-Clark's operationer, hans inventioner och 'anarchitectures' men också om hur förbannat sjukt det är med bomber. Rummets nya cirkelformade volym fyllde jag senare med isolering, spackel och ett objekt jag länge burit med mig, en tjugo centimeter lång rektangulär restbit i granit från en av pelarna på parlamentstorget Syntagma i Aten från 2011. Jag hade varit där för att uppleva det som berättades om i ändlösa flöden på mina skärmar. Själva reperationen av motorn sköts alltid upp eller blev bara halvvägs utförd, och det var först förra året genom en kurs på akademiet som jag fortsatte projektet. Möjligheten att söka finansiellt stöd för ett arbete i det offentliga rummet lockade mig ännu en gång och jag beslutade att resa tillbaka till Aten för att i närliggande Pireus leta upp en mekaniker med rätt kunskap. Jag blev tillsagd att om jag inte hittar det där kommer jag inte finna det någon annan plats heller, eftersom Pireus är historiskt sett en av Europas viktigaste hamnar och därmed besitter stor expertis när det kommer till motorer. Idag drivs och ägs majoriteten av hamnverksamheten av den kinesiska staten sedan Grekland tvingats att sälja i och med trojkans åtstramningspaket, nyliberalistisk politik som visar sig precis överallt i det grekiska samhället. Det är inte konstigt man blir galen och skriker om siffror när man jobbar ett helt liv och slutar livet med att äta sopor tänker jag när jag både ser och hör mannen skrika på gatan.

Tillslut fungerade strömföringen till urverkets motor men fortfarande var det något som inte stämde med det finmekaniska och ännu är det sådär halvt avslutat. I reflektionen tänker jag att motorns materialitet, dess oföränderlighet och tunghet fungerar som en trygghet, den hade blivit ett utmärkt ankare om jag så hade velat. Dess tysthet öppnar paradoxalt nog upp för vilken dialog som helst, och var som helst, det gäller bara att hitta eller skapa ett sammanhang. Det är alltså definitionen av ett sant projekt.

MRT av min rygg, 2017

Elytis nämner vid ett tillfälle att den moderna människans benägenhet att systematiskt rationalisera sin materiella existens i kombination med hennes strävan om universal enighet, lägger grunden för ett moralens sammanbrott. Detta eftersom människan saknar ett gemensamt språk och gör därför kommunikationen omöjlig. Han menar därför att uppmärksamheten bör riktas mot våra sinnen, det är deras tid att prata. Det är speciellt detta sista argument om språket jag fastnar för. Ja, vi pratar om språket. Du läser. Det finns liksom inom oss, i min arm, i dina fötter och våra hjärtan och jag vill dela med mig av det. Det är också alla mina erfarenheter och alla människor jag någonsin träffat, det är min historia och det är oerhört kraftfullt och livsbejakande att tänka på. Det blir ett fredligt språk av sig själv bara för att man säger så,

så.

Machiavellis politiska analys av våra drivkrafter är alltså en analys av ett rörligt fenomen. I vila, utan yttre tryck, är det alltför lätt att bygga komplexa mönster. Men i rörelse, där politiken sker, har människor svårare att föreställa sig.¹⁰

Referens och litteraturlista

-
- 1 Boye, Karin "Resedagbok i Grekland - Från Hitlers Berlin Till Apollons Olympia", Paul Åströms Förlag, Jonsered, 1994
  - 2 Nelson, Maggie "Bluets", Jonathan Cape, London, 2017
  - 3 Tranströmer, Tomas "Tomas Tranströmer - Samlade dikter 1954 - 1996", "Syros", Bonnier pocket, Avesta, 2012
  - 4 Samtal om närhetsprincipen i "Den grymma likgiltigheten" i Filosofiska rummet, <http://sverigesradio.se/sida/avsnitt/1007769?programid=793>
2018-01-14
  - 5 Bazeghi, Shadi Angelina, "Vingslag", Modernista, Stockholm, 2017
  - 6 Bauman, Zygmunt "Individualiserade samhället", Bokförlaget Daidalos, 2002
  - 7 Elytis, Odysseus "In the Name of Luminosity and Transparency", Aiora press, Athens, 2016
  - 8 Édouard Glissant "Relationens filosofi - Omfångets poesi", Glänta Produktion, Munkedal, 2012
  - 9 Mohamed, Jasim "Vittnen till meningslösa händelser", Bokförlaget Edda, 2017
  - 10 Morner, Marco "Reflektioner kring en nyöversättning av fursten" i Machiavelli, Niccolò "Fursten", Natur & Kultur, Stockholm, 2008